

ADATOK A TANULÓI LEMORZSOLÓDÁS CSÖKKENTÉSÉRŐL 2019/2020. tanév

A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról rendelkező 229/2012. (VIII.28.) kormányrendelet előírása szerint a nevelési-oktatási intézmények a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók¹ összesített statisztikai adatait és az alkalmazott intézkedéseket félévente rögzítik a lemorzsolódás megelőzését szolgáló [korai jelző- és pedagógiai támogató informatikai rendszerben](#).

Az informatikai rendszer adminisztrációs-adatgyűjtő funkciója vonatkozik a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók statisztikai adatainak rögzítésére, valamint a korai iskolaelhagyás megelőzését célzó intézményi tevékenységek megjelenítésére. Az intézményi tevékenységek segítik a **tanulói előrehaladást** (pl. egyéni készség- és képességfejlesztés; tantárgyi előrehaladás támogatása személyre szabott pedagógiai módszerekkel), illetve **pedagógusokat támogató** (pl. célirányos képzések, műhelyfoglalkozások biztosítása; szaktanácsadói látogatás), valamint **intézményvezetést támogató** (pl. az országos kompetenciamérés eredményei nyomán intézményi szintű intézkedési terv készítése, megvalósítása; az iskolai lemorzsolódás megelőzését szolgáló jelzőrendszer adattartalmára vonatkozó ki kimutatások értelmezése) tevékenységek.

A jelzőrendszer adatainak feldolgozását, értelmezését az Oktatási Hivatal pedagógiai oktatási központjai végzik. Az adatok alapján az I. félévre vonatkozóan március 31-ig, a II. félév tekintetében augusztus 10-ig a pedagógiai oktatási központok javaslatot tesznek a pedagógiai eredményességet javító intézkedésekre, biztosítva a szükséges pedagógiai-szakmai támogatást. Az intézményi szintű beavatkozások előrehaladásának értékeléséről április 30-ig, illetve augusztus 31-ig kapnak tájékoztatást a nevelési-oktatási intézmények és fenntartójuk.

A Budapesti Pedagógiai Oktatási Központ illetékességi területén 809 feladatellátási hely (668 intézmény) adatainak értékelése történt meg a 2019/2020. tanév I. és II. félévében is.

A feladatellátási helyek intézményi értékelésekor rögzítettük, hogy a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók aránya hogyan viszonyul a Budapesti Pedagógiai Oktatási Központ szolgáltatási területén működő feladatellátási helyek mutatóinak átlagához, valamint azt is, hogy a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók arányban az elmúlt három tanév első félévi adatai alapján statisztikai eszközökkel mutatható-e ki egyértelmű növekedés vagy csökkenés. Kitértünk az alacsony tanulmányi eredményű tanulók és a legalább 1,1-et rontó tanulók arányában megállapítható változásokra, figyelembe véve a sajátos nevelési igényű tanulók arányát.

Összegeztük a feladatellátási hely prevenciós és intervenciós intézkedéseit és a Budapesti Pedagógiai Oktatási Központ szakmai szolgáltatásainak igénybevételét. Vizsgáltuk a bukási arányokat, szükség szerint tantárgygondozó szaktanácsadói segítség igénybevételét javasoltuk. A lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók kiemelkedően magas arányának észlelésekor rendszerszintű intézményi fejlesztést támogató beavatkozást ajánlottunk a csökkentés érdekében.

A Budapesti Pedagógiai Oktatási Központ illetékességi területére² vonatkozóan a lemorzsolódással veszélyeztetett 5-12. évfolyamos tanulók támogatásához kapcsolódó korai jelző- és pedagógiai támogató rendszer 2019/2020. tanév végi adatai alapján **a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók száma 7 516 fő volt, a teljes tanulói létszám (205 354 fő) 3,66%-a**. Ez az arány lényegesen alacsonyabb az országos lemorzsolódási aránynál, amely **6,80%** volt az elmúlt tanév végén.

¹ „Lemorzsolódással veszélyeztetett tanuló: az a tanuló, akinek az adott tanévben a tanulmányi átlageredménye közepes teljesítmény alatti vagy a megelőző tanévi átlageredményéhez képest legalább 1,1 mértékű romlást mutat, és esetében komplex, rendszerszintű pedagógiai intézkedések alkalmazása válik szükségessé.” (A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CX. törvény 4. §)

² A Budapesti Pedagógiai Oktatási Központ illetékességi területéhez tartozik Budapest minden kerülete és Pest megye 11 járása (Aszód, Budakeszi, Dunakeszi, Érd, Gödöllő, Pilisvörösvár, Ráckeve, Szentendre, Szigetszentmiklós, Szob, Vác).

A lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók aránya Budapesten és Pest megyében³ egyaránt a gimnáziumokban volt a legalacsonyabb.

A 2019/2020. tanévben a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók **teljes létszámhoz viszonyított arányát** (5-12. évfolyamon, Budapesten és Pest megyében⁴) **képzéstípusok szerinti bontásban** mutatja az alábbi táblázat.

Lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók aránya (5-12. évfolyam)		
Képzéstípus	Budapest	Pest megye
Általános iskola	4,11%	6,52%
Gimnázium	0,95%	0,51%
Szakgimnázium	5,79%	6,03%
Szakközépiskola	11,97%	14,04%
Szakiskola, készségfejlesztő iskola	5,38%	3,63%

A következő táblázat **a jelzőrendszer főbb mutatói** szerint tartalmazza a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók elmúlt tanév végi **számát és arányát** Budapesten és Pest megyében⁵.

A közepes tanulmányi átlageredményt el nem érő tanulók	Budapesten	Pest megyében
száma	4 917	4 401
aránya	3,33%	5,40%
A tanulmányi átlagát 1,1 mértékben rontott tanulók	Budapesten	Pest megyében
száma	479	243
aránya	0,32%	0,30%
A tanév végén egy vagy több tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott tanulók	Budapesten	Pest megyében
száma	2 659	1 816
aránya	1,80%	2,23%
A tanév végén évisméltésre kötelezett tanulók	Budapesten	Pest megyében
száma	1 147	709
aránya	0,78%	0,87%

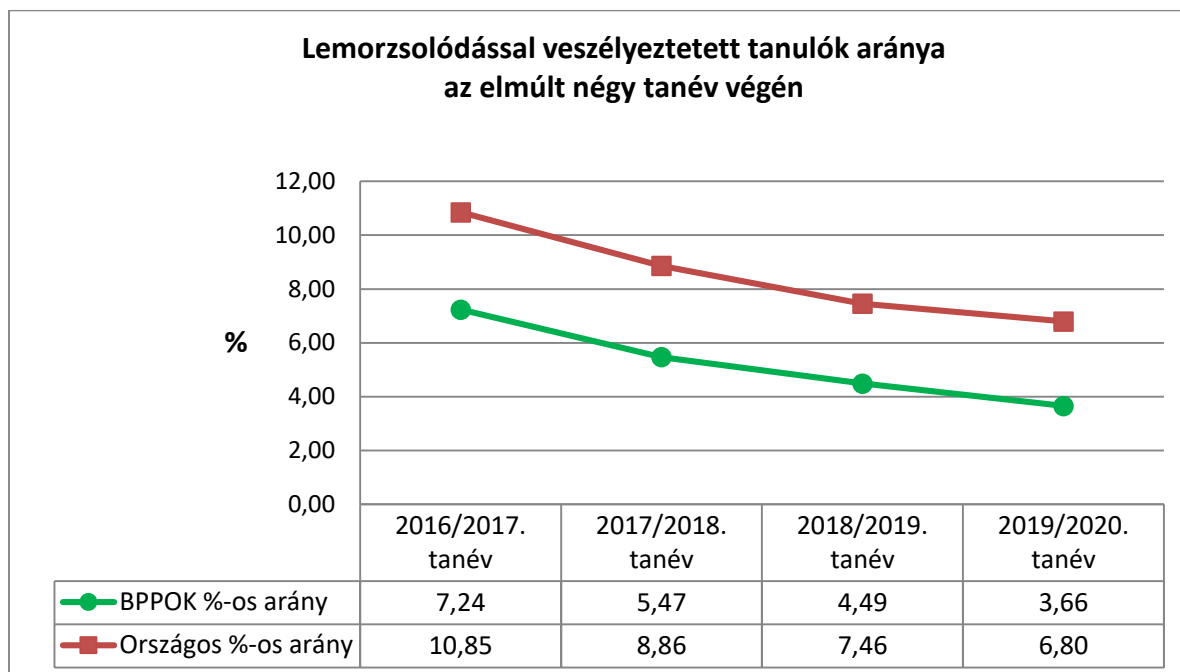
Az intézmények által feltöltött adatok alapján a Budapesti Pedagógiai Oktatási Központ illetékességi területén a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók aránya az utolsó négy tanévben (a jelzőrendszer bekapcsolása óta) minden vizsgált intézménytípusban csökkenő tendenciát mutat, és minden tanévben számottevően alacsonyabb volt az országos lemorzsolódási aránynál.

A pontos adatok a következő grafikonról olvashatók le.

³ Pest megye valamennyi járására vonatkozó adatok.

⁴ Pest megye valamennyi járására vonatkozó adatok.

⁵ Pest megye valamennyi járására vonatkozó adatok.

A korai jelző- és pedagógiai informatikai felületen elvégzett 2020/2021. tanév I. félévére vonatkozó adatszolgáltatást a statisztikai értékelés követi 2021 márciusában, az előrehaladás értékeléséről pedig 2021. április 30-ig kapnak tájékoztatást a nevelési-oktatási intézmények és fenntartójuk.

Izgalmas feladat előtt állunk, hiszen az elmúlt és következő hónapokban megvalósuló, esetenként rendhagyó vagy digitális tanrend jelentősen befolyásolja a pedagógiai munkát tanítás-tanulás és értékelés szempontjából egyaránt.

A pedagógusok infokommunikációs tudása és kvalitása, digitális ismerete, online szervezőképessége, és ezzel együtt az önképzés szerepe is felértékelődött. A Budapesti Pedagógiai Oktatási Központ munkatársai és szaktanácsadói a lehetőségek maximális kihasználásával igyekeznek támogatni az intézményvezetőket és a pedagóguskollégákat: online továbbképzések, műhelyfoglalkozások szervezésével, módszertani tanácsadással, tantárgygondozó és tematikus online szaktanácsadás formájában, tájékoztatók, szakmai anyagok közzétételével és számos más módon, a lemorzsolódás általános csökkentését célzó beavatkozások és a tanulói előrehaladást elősegítő tevékenységekkel.

Végh Andrásné
hivatali főtanácsos

**Tanulói lemorzsolódás megelőzésének támogatása
szakmai szolgáltatás**